

Seat No. _____

HAM-16080002030404
M. Com. (Sem.-III)
(W.E.F. 2016) Examination
June - 2023
Management of Industrial Relations

Time : 2½ Hours / Total Marks : 70

- 1 મજૂર કરાર કાયદો 1970 સમજાવો. કેન્દ્રીય અને રાજ્ય સલાહકાર બોર્ડ સમજાવો. 20

અથવા

- 1 મજૂર કરાર પ્રતિબંધ સમજાવો. મજૂર કરાર કાયદા હેઠળ મજૂર કલ્યાણ ભંડોળ સમજાવો. 20

- 2 સામૂહિક કરાર (સોદાબાજી) એટલે શું? સામૂહિક કરારનાં લક્ષણો અને પ્રક્રિયા સમજાવો. 20

અથવા

- 2 સામૂહિક કરાર (સોદાબાજી)ના જુદા જુદા કાર્યો સમજાવો. સામૂહિક કરાર (સોદાબાજી)ની સફળતા માટેની પૂર્વશરતો સમજાવો. 20

- 3 સંચાલનમાં કામદારોની સહભાગિતાના હેતુઓ સમજાવો. સંચાલનમાં કામદારોની સહભાગિતાને અસર કરતા પરિબળો સમજાવો. 15

અથવા

- 3 સંચાલનમાં કામદારોની સહભાગિતાની સચાર સમિતિ અને વર્મા સમિતિ સમજાવો. 15

- 4 શિસ્ત એટલે શું? શિસ્તના હેતુઓ અને પ્રકારો સમજાવો. 15

અથવા

- 4 ફરિયાદના કારણો સમજાવો. ફરિયાદ નિવારવા માટેની જરૂરિયાતો સમજાવો. 15

ENGLISH VERSION

- 1** Explain Contract Labour Act 1970. Explain central and state advisory boards. **20**

OR

- 1** Explain prohibition of contract labour. Explain welfare provision under Contract Labour Act. **20**

- 2** What is collective bargaining? Explain characteristics and process of collective bargaining. **20**

OR

- 2** Explain various functions of collective bargaining. Explain pre-requisites of a successful collective bargaining. **20**

- 3** Explain objectives of Workers Participation in management. Elaborate factors affecting workers participation in management. **15**

OR

- 3** Explain Sachar Committee and Verma committee on workers participation in management. **15**

- 4** What is discipline? Explain objectives and types of discipline. **15**

OR

- 4** Explain causes of grievance. Explain pre-requisites of grievance handling. **15**
